

‘Mans negres’ al País Basc

1998 pot ser l'any del ‘tercer espai sociològic’ que intenta impulsar l'obertura d'un procés de negociació per tancar el conflicte polític que trasbalsa Euskadi.

IÑAKI GOROSTIDI

No és gens senzill aventurar o augurar hipòtesis d'esdeveniments o canvis a Euskal Herria per al 1998. El dia a dia d'aquest territori és summament canviant, fins al punt que les previsions fetes, per exemple, l'11 de desembre no tenen res a veure amb les d'uns dies després. Les claus polítiques existents en el País Basc abans de l'atemptat contra el regidor de

Renteria no tenen res a veure amb les que existien dies després. Una “mà negra” plana per l'escenari social i polític basc. Totes i cadascuna de les iniciatives esperançadores i unitàries que sorgeixen fracassen per les escomeses d'un o altre signe. Al juliol s'ensorraren molts esforços esmerçats en iniciatives constructives, sobretot en matèria de presos. ETA hi va contribuir; el PP ho va facilitar. Al desembre, després de l'empresonament de la Mesa Nacional d'HB, ha fracassat també una iniciativa que estava destina-

da a marcar un abans i un després del dia 13 de desembre: tres sindicats i un col·lectiu social –aplegats en la convocatòria d'una manifestació sota el lema “La solució és el desenvolupament ple de la democràcia”– havien aconseguit aglutinar forces i anhels que abans sempre havien estat dispersos. ETA també hi ha contribuït i l'actitud del PP també va propiciar aquest nou fracàs. No són pas pocs els bascos que sospiten que els defensors de la unitat d'Espanya tenen algun infiltrat en ETA. Perquè quasi tots els colps d'aquesta organització, des que va assassinar el regidor del PP de Sant Sebastià Gregorio Ordóñez el 1995, han contribuït a l'enfortiment de l'estratègia del nacionalisme espanyol més ranci i rebec a les reivindicacions nacionals dels diferents pobles sota administració de l'estat espanyol, però sobretot del País Basc.

Superada la caparra del juliol, el País Basc estrena 1998 amb una altra caparra provocada per l'assassinat de Caso, al desembre. Abans de l'11 de desembre pensava escriure en aquest article que s'obrien resquills per a l'esperança, que

sorgien iniciatives valentes i agosrades que podrien contribuir a assentar les bases per a una ràpida solució del conflicte violent que pateix el poble basc, que alguna cosa anava movent-se.

ETA estava "callada", la sentència condemnatòria dels membres de la Mesa Nacional havia provocat rebuig i estupor en molts sectors gens sospitosos de connivència amb la seua estratègia política i, en aquest sentit, havia contribuït a generar dinàmiques positives, constructives i esperançadores. Fins i tot el mateix sindicat LAB s'havia desmarcat de les darreres accions de la violència de carrer i havia afirmat que "alguns fets esdevinguts aquest cap de setmana —en referència al pont de la Constitució— no afavoreixen gens la incentivació de la resposta unitària i contundent que la societat basca ha de donar el dia 13 i 15 a la política repressiva del PP". Alguna cosa s'hi movia. Aquesta era, si més no, la impressió general.

Però, tornant al punt de partida i sense voler pensar que els fets de les darreres setmanes han estat un simple miratge, és evident que es va gestant alguna cosa nova. Amb tot els opositors a aquesta nova dinàmica, tant del País Basc com de fora, faran tot els possibles per fer-la avortar. Tots els parts són dolorosos, i aquest ho serà, per bé que la *criatura* fa pensar que naixerà en perfecte estat de salut.

I molta culpa en té l'anomenat "tercer espai sociològic basc". El mateix que havia reaccionat contra l'empresonament de la Mesa d'HB i que havia convocat una mobilització unitària sense precedents. Molts noms de la cultura, la universitat i el periodisme havien manifestat

En la pàgina anterior, una manifestació contra ETA a Bilbao. Dalt, una concentració de rebuig contra l'empresonament de la Mesa Nacional d'HB.

la seua voluntat d'aplegar-s'hi. Quasi tots se'n desdiren el dia 12 de desembre, després de conèixer el fatal desenllaç de l'atemptat contra José Luis Caso. Però continuen aquí.

És per aquest motiu que 1998 pot ser l'any d'aquest "tercer espai sociològic", que coninua avançant i guanyant terreny a pesar de tot, per tal d'impulsar l'obertura d'un procés de diàleg i de negociació per superar l'actual període històric del conflicte polític i violent latent, abans que acabe la present legislatura.

En opinió dels agents que responen a aquesta sensibilitat, això exigirà anar fent forat en les estratègies immobilistes dels pols enfrontats, els més carregats de responsabilitats en el possible desenllaç del conflicte (ETA i el govern espanyol), per reconduir-les cap a terrenys d'acord i de reconciliació. El "tercer espai sociològic" (ELA, LAB, Elkarrri, EA, IU, sectors d'HB, PNB, PSE, l'església basca...) sol·licita a totes dues parts gestos de distensió per avançar cap a una solució dialogada i per tancar aquest capítol

històric amb garanties que no es torne a revifar.

El col·lectiu Elkarrri, si ningú no tracta de *reventar-lo*, intentarà de fer valer la proposició de llei que demana l'aprofundiment en la "Disposició Addicional Primera" de la Constitució, com a "punt de partida comú" que establezca les bases d'un marc jurídic que facilite un acord polític viable. Tant ETA com el nacionalisme espanyol —passant per quasi totes les forces polítiques— han considerat aquesta proposta com un "terreny transitable", fet que adquireix un valor de rellevància històrica al País Basc. Alguna cosa es va movent... o això sembla almenys. Però a la fi tot dependrà de la voluntat política dels uns i dels altres.

I la tardor serà temps d'eleccions autonòmiques basques. Ardanza i Atutxa se'n van. El PP, en un exercici d'eufòria incontinguda, pretén arrasar. ETA és el seu principal valor, perquè gràcies a ella està aconseguint cotes electorals que fa uns anys eren impensables. Mentre que per molts destorba i perjudica, al PP no li pot interessar que ETA desaparega: mentre ETA continua activa el PP pot estalviar-se la campanya electoral. Es pot convertir en la segona força política i fins i tot modificar el mapa institucional i substituir els socialistes bascos en el govern de coalició amb el PNB, això almenys diuen els rumors. Els d'Arzallus tornaran a guanyar, segons les enquestes. Pocs dubten que Juan José Ibarretxe —actual vice-president— es menjarà el torró al palau d'Ajuria Enea el Nadal vinent. Però tot ho deixem en interrogants. Demà potser hauré de reescriure aquest article per enèsima vegada.

Comprendre i gestionar la ciutat: un assaig d'economia i política urbana

Josep Sorribes Monrabal

Aquest llibre ens proposa ordenar la reflexió i els coneixements sobre el fenomen urbà des de la doble perspectiva de la teorització i de la contrastació pràctica. Presenta un cas d'estudi de la ciutat de València.

Universitat de València
"Educació. Materials", 22

Assaigs literaris

Josep M. Quadrado

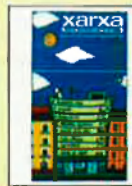
Per més que sigui l'obra de Quadrado com a historiadore la més extensa i la de més qualitat, la seva importància com a crític literari salta igualment a la vista, essent amb ell que s'inicia la crítica literària a les Illes Balears.

Universitat de les Illes Balears
"Biblioteca Marian Aguiló", 21

Xarxa

Xarxa, llengua catalana 1 és un llibre especialment elaborat per a l'ensenyament de la llengua per a no catalanoparlants.

Editorial Moll